

STICHTING PENSIOENFONDS RECREATIE
Beleid Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Vertrouwelijkheidsclassificatie: bedrijfsvertrouwelijk

Versie 1 januari 2021

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Ambitie

Pensioenfonds Recreatie hecht waarde aan maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB). Het MVB wordt benaderd vanuit een risicomanagementperspectief en de wens om aan te sluiten bij de waarden van de deelnemers.

Uitgangspunten

De volgende beginselen worden gehanteerd in het MVB-beleid van Pensioenfonds Recreatie:

- Passend bij de wensen van de deelnemers en werkgevers uit de Recreatiesector;
- Gemotiveerd vanuit een risicomanagementperspectief;
- Passend bij de omvang en beleggingsovertuigingen van het pensioenfonds.

De volgende beleggingsovertuiging is van toepassing op MVB:

Toepassing van MVB-criteria bij de invulling van het beleid verlaagt het beleggings- en reputatierisico en draagt maatschappelijk positief bij.

- Consequentie: Het pensioenfonds hanteert MVB-criteria vanuit het perspectief van risicomanagement bij de invulling van het beleid.

Onderdelen MVB-beleid

Onderstaande tabel toont de verschillende elementen uit het MVB-beleid van Pensioenfonds Recreatie.

Tabel: Onderdelen MVB-beleid

Beleid	Omschrijving
Wet- en regelgeving	Voldoen aan wettelijke eisen op MVB-gebied
Dialogoog en stemmen	Corporate engagement. MVB-overwegingen meenemen in het stembeleid.
Negatieve screening	Het uitsluiten van bedrijven die controversiële activiteiten ontplooiën (tabak, wapens, gokken)
Normatieve screening	Het uitsluiten van bedrijven die internationale normen overtreden
ESG-integratie	ESG-criteria verwerken in het beleggingsbeleid, investeringsproces

Voldoen aan wet en regelgeving

Pensioenfonds Recreatie voldoet aan de wettelijke eisen op MVB-gebied, zoals sanctiewetgeving en het verbod op investeren in clustermunitie.

Toepassing dialoog en stemmen

Pensioenfonds Recreatie heeft het stembeleid beoordeeld en goedgekeurd zoals dat door de vermogensbeheerder van het betreffende beleggingsfonds is opgesteld en vastgelegd in de prospectus. Pensioenfonds Recreatie volgt dit beleid. Het bestuur evalueert periodiek of het stembeleid nog passend is.

Toepassing normatieve en negatieve uitsluitingen

In 2018 is de implementatie van de aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen geëvalueerd. De mogelijkheid van het toepassen van een MVB-screening is daarbij aan bod gekomen. Concreet is het MVB-beleid toegepast in de nieuwe aandelenbelegging ontwikkelde landen. Daarnaast zijn in de zoektocht naar een bedrijfsobligatiefonds MVB-criteria gehanteerd in lijn met het MVB-beleid. Het geselecteerde bedrijfsobligatiefonds past binnen de gehanteerde MVB criteria. Het uitsluitingenbeleid richt zich op bedrijven die ongewenste activiteiten ontplooiën (controversiële wapens en produceren van tabak) en internationale normen overtreden (o.a. milieu en arbeidsrechten).

Toepassing MVB-integratie

MVG-integratie betekent het integraal verwerken van MVB-factoren in het beleggingsbeleid en het investeringsproces. Binnen de Hypothekenportefeuille en Matchingportefeuille is er aandacht voor MVB-criteria.

UN PRI

Voor de uitbestedingspartijen van het fonds vereist het fonds reeds duurzame en maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering (een UNPRI of soortgelijke verklaring).

Tabel: Toelichting MVB-beleid per beleggingscategorie

Categorie	Beheerder	MVB-beleid
Matchingportefeuille		
Swaps, Obligaties en Kasgeld	Cardano	ESG integratie
Returnportefeuille		
Aandelen ontwikkelde landen	BlackRock	Dialoog, stemmen en MVB-uitsluitingen
Aandelen opkomende landen	BlackRock	Dialoog, stemmen
Aandelen small cap	BlackRock	Dialoog, stemmen
Bedrijfsobligaties	a.s.r.	Dialoog, stemmen, MVB-uitsluitingen en best-in-class ESG-selectie
ABS	Aegon	ESG integratie
Hypotheken	SAREF	ESG integratie

Matchingportefeuille

De matchingportefeuille bestaat uit euro-obligaties van landen en staatsgerelateerde/supranationale instellingen (zoals de Bank Nederlandse Gemeenten en Europese Investeringsbank), naast swaps en

kasgeld. De beheerder Cardano is ondertekenaar van UN PRI en beschikt over een Responsible Investment Policy. MVB-factoren worden in het beleggingsproces gehanteerd vanuit financieel risicomanagementperspectief.

De portefeuille kent geen impactdoelstellingen en er worden geen specifieke MVB-eisen aan de portefeuille gesteld. Op de volgende wijze wordt rekening gehouden met MVB:

- Als een entiteit een Green Bond uitgeeft heeft Pensioenfonds Recreatie de voorkeur voor de Green Bond als de verwachte risico-rendementskarakteristieken gelijk of beter zijn dan vergelijkbare, non-Green obligaties.
- De beheerder rapporteert over marktontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en de hoeveelheid Green, Social en Sustainable obligaties in de portefeuille.
- Het gevoerde MVB-beleid is een evaluatiecriterium in de selectie van geldmarktfondsen.

Aandelen ontwikkelde landen

Binnen het aandelenfonds ontwikkelde landen wordt naast dialoog en stemmen het volgende MVB-beleid door de beheerder BlackRock toegepast:

- Uitsluiting controversiële wapens, consumentenvuurwapens, teerzand en tabak.
- Normatieve uitsluitingen bedrijven met controversies omtrent klanten, milieu, bestuur, mensenrechten, of arbeidsomstandigheden.
- Uitsluiting bedrijven die steenkolen mijnen of gebruiken voor energiedoeleinden.

Hypotheke

Pensioenfonds Recreatie belegt in Nederlandse woninghypotheken via het hypotheekfonds van Syntus (SAREF). SAREF richt zich als organisatie op vijf Sustainable Development Goals. Binnen het hypotheekfonds wordt dit vertaald in een duurzaamheidsstrategie dat zich onder andere richt op:

- Analyse en stimulering energielabel.
- Stimulering verduurzaming van woningen.
- Benchmarking van de CO2 voetafdruk.
- Maatwerk in dienstverlening aan consument.

Bedrijfsobligaties

Er wordt niet belegd in bedrijven die actief zijn in de productie of handel van controversiële wapens. Ook worden bedrijven uitgesloten die handelen in offensieve wapens of deze produceren. Daarnaast kunnen bedrijven na een 'engagement' proces worden uitgesloten die zich bezig houden met: schending mensenrechten, schending ILO-conventies, wapens, nucleaire energie, gokken en tabak. Verder wordt een 'best-in-class' benadering geïmplementeerd, dat wil zeggen dat bedrijven met hogere ESG-scores de voorkeur hebben boven bedrijven met lagere ESG-scores, waarbij bedrijven met de laagste ESG-scores worden uitgesloten.

ABS

ESG is geïntegreerd in het beleggingsproces van de beheerder. Een ESG-score wordt meegewogen in de beslissingen. Deze score wordt bepaald aan de hand van zowel:

- Het onderliggende onderpand,
- De uitgevende partij van de ABS, als
- Het land waarin het onderpand zich bevindt.

Er wordt actief belegd in ABS obligaties met onderpand met een positief ESG-profiel, zoals groene hypotheekleningen, te ontvangen betalingen op duurzame energie en door de overheid gesteunde studenten-/onderwijsleningen.

ABS obligaties met een negatief ESG-profiel worden uitgesloten. Dit kan zijn op basis van het onderpand (bijvoorbeeld leningen met een woekerrente) en op basis van de uitgever (zoals partijen met een agressief incassobeleid).

Doorontwikkeling MVB-beleid

Het MVB-beleid richt zich op het moment op het uitsluiten van controversiële activiteiten en bedrijven die normen overtreden. Voor de langere termijn zal door Pensioenfonds Recreatie gekeken worden naar de mogelijkheden voor verdergaande integratie van MVB in het beleggingsbeleid en het behalen van Sustainable Development Goals via bijvoorbeeld thema of impactbeleggen.

Draagvlak van het beleid en aansluiting bij de sector is daarbij van belang. Het bestuur wil zich in de doorontwikkeling van het MVB-beleid richten op het thema duurzaamheid. De drie SDG's 'schoon water en sanitaire voorzieningen', 'duurzame en betaalbare energie' en 'klimaatverandering aanpakken' zijn hierbij passend bevonden.

IMVB convenant

Pensioenfonds Recreatie heeft het "Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Convenant Pensioenfonds (IMVB-convenant)" (nog) niet ondertekend. Pensioenfonds Recreatie van mening dat het nog onvoldoende in staat is om te voldoen aan de eisen die door het IMVB-convenant worden gesteld. Een bijkomend nadeel is dat de eisen die het convenant stelt nog niet volledig zijn uitgewerkt en verder worden geconcretiseerd. Pensioenfonds Recreatie heeft de intentie om het IMVB-convenant te ondertekenen en toetst jaarlijks of het kan voldoen aan de gestelde eisen.